

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Желізняк Миколи Миколайовича, отриманих у процесі підготовки дисертації на тему:

**«Удосконалення хірургічного лікування ороантральних сполучень»
на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона
здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія**

29 квітня 2026 року

1. Виконання освітньо-наукової програми.

Здобувач ступеня доктора філософії, аспірант 4 року денної форми навчання (надалі – Аспірант) Желізняк Микола Миколайович у повному обсязі виконав індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеню доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Аспірант Желізняк Микола Миколайович в процесі виконання освітньо-наукової програми здобув глибокі ґрунтовні знання за фахом, в повній мірі опанував чітко окреслений програмою обсяг загальнонаукових навичок та компетентності, необхідних для реалізації послідовного обґрунтованого наукового дослідження, а також пов'язаних із формуванням у Аспіранта загальнонаукового світогляду та дотриманням норм професійної етики.

Аспірант в повному обсязі оволодів комплексом необхідних дослідницьких умінь та навичок, зокрема тих, які стосуються планування та формування дизайну дослідження, організації послідовності його виконання та безпосереднього проведення етапів у відповідності до попередньо сформульованих мети та завдання, застосування комплексну методів та технологій, в тому числі і комп'ютерно-інформаційних, необхідних для отримання, структурування, аналітичного опрацювання та синтезу даних, перевірки достовірно отриманих результатів, їх систематизації та категоризації.

Аспірант в повній мірі оволодів необхідними мовними компетентностями для репрезентації результатів власного наукового дослідження англійською мовою в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння та глибокого якісно-кількісного аналізу іноземних джерел наукової літератури з подальшою формалізацією отриманих даних.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи Желізняка Миколи Миколайовича був затверджений рішенням вченої ради стоматологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 10 від 21 листопада 2022 року).

Науковий керівник – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «УжНУ» Гелей Віра Михайлівна.

Термін виконання роботи: 2022-2026 роки.

Аспірант Желізняк Микола Миколайович послідовно виконав усі розділи затвердженого індивідуального плану наукової роботи у чітко встановлені терміни, що було підтверджено результатами обговорень відповідних проміжних, піврічних та річних звітів на засіданнях кафедри та Вченої ради назва факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дослідження проведені Аспірантом у чітко визначені терміни згідно з затвердженим планом та графіком, у повному обсязі та у відповідності з основними стандартами та нормами, із застосуванням сучасних інформаційних технологій для статистичного аналізу даних.

3. Актуальність теми дослідження.

Вивчення даної патології має високу актуальність у сучасній стоматологічній та щелепно-лицевій практиці з огляду на зростання кількості пацієнтів, які зазнають оперативних втручань у ділянці верхньощелепної зони, зокрема на тлі популяризації імплантології та синус-ліфтингу. Виникнення ОАС найчастіше є непланованим і небажаним інцидентом під час виконання складних стоматологічних лікувальних маніпуляцій або травматичних ушкоджень. Поява ОАС призводить до суттєвих порушень анатомо-функціональної цілісності верхньощелепного комплексу, яке найчастіше завершується розвитком гострого одонтогенного гаймориту, з високим ризиком переходу у хронічну форму. Наявність тривало функціонального ОАС призводить до локалізованого хронічного запального процесу мукоперіосту верхньощелепної пазухи, формуванню епітелізованих нориць, що значно ускладнює лікування та знижує рівень якості життя пацієнтів.

Таким чином, можна підсумувати, що проблема ОАС у стоматології характеризується високою поширеністю у клінічній практиці, відсутністю єдиного ефективного підходу до їх лікування, а також необхідністю одночасного врахування клінічних, рентгенологічних і мікробіологічних умов для вибору раціонального підходу до лікування.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Дисертаційна робота виконана згідно з планом науково-дослідних робіт (НДР) Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» і є фрагментом планової НДР кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін «Вдосконалення та клінічна оцінка методик діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дорослих та дітей» (державний реєстраційний № 0123U100414). Автор є безпосереднім виконавцем фрагментів зазначеної НДР.

5. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Робота присвячена вирішенню актуального наукового завдання стоматології – удосконалити лікування пацієнтів з гострими ороантральними сполученнями на амбулаторному стоматологічному прийомі шляхом оптимізації підходів до хірургічного лікування.

6. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна.

Наукова новизна цієї роботи полягає в тому, що *вперше в Україні*:

Встановлено кількісні анатомо-топографічні закономірності ризику виникнення ОАС на основі КПКТ-аналізу ретромолярної ділянки верхньої щелепи, зокрема:

- критичні відстані між верхівками коренів молярів та дном верхньощелепного синуса;
- морфометричні параметри, що мають прогностичне значення. Створено математичну прогностичну модель ризику виникнення ОАС, яка дозволяє доопераційно прогнозувати ймовірність перфорації дна верхньощелепної пазухи під час стоматологічних хірургічних втручань.

Уперше на регіональному рівні проведено комплексний ретроспективний аналіз причин виникнення гострих ОАС, що дозволило систематизувати основні ятрогенні та анатомічні фактори ризику.

Удосконалено алгоритм вибору лікувальної тактики при гострих ОАС, який враховує розмір дефекту, стан слизової оболонки синуса, рентгенологічні та морфологічні параметри дефекту, ступінь інтраопераційного ризику.

Удосконалено:

- підходи до передопераційної діагностики ризиків ОАС шляхом інтеграції КПКТ-морфометрії у планування стоматологічних втручань;
- принципи малотравматичного хірургічного менеджменту гострих ороантральних сполучень.

Набули подальшого розвитку: наукові уявлення про патогенетичний зв'язок між анатомічною будовою верхньощелепної пазухи та ризиком формування ОАС, концепція персоналізованого прогнозування ускладнень

при видаленні зубів верхньої щелепи.

7. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Автором були використані сучасні інформативні методи досліджень, адекватні поставленим задачам. Результати досліджень статистично оброблені, що підтверджує вірогідність отриманих результатів. Представлені в роботі висновки конкретні і цілком підтверджуються результатами досліджень, сформульовані рекомендації науково обґрунтовані. Первинна документація перевірена на етапах попередньої експертизи.

8. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи.

Результати дисертаційного дослідження мають вагомe практичне значення для хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, оскільки спрямовані на підвищення ефективності профілактики, ранньої діагностики та лікування гострих ороантральних сполучень у пацієнтів амбулаторного стоматологічного профілю. Запропонована нова методика хірургічного лікування гострих ороантральних сполучень із застосуванням субепітеліального васкуляризованого клаптя, тунельної техніки та остеопластичного матеріалу – забезпечує надійне герметичне закриття дефекту, зменшує травматизацію тканин, скорочує строки післяопераційної реабілітації, знижує ризик рецидиву та формування ороантральної нориці. Розроблена математична прогностична модель ризику виникнення ОАС може бути використана лікарями-стоматологами-хірургами – для доопераційної оцінки ризику перфорації верхньощелепного синуса, для вибору оптимальної тактики видалення зубів верхньої щелепи, для персоналізованого планування профілактичних заходів. Визначені КПКТ-критерії анатомічного ризику ОАС дозволяють – підвищити точність передопераційної діагностики, мінімізувати ятрогенні ускладнення, стандартизувати оцінку складних клінічних випадків.

Практичне значення отриманих результатів.

Удосконалений алгоритм клінічного вибору лікувальної тактики впроваджений у практику амбулаторної стоматології та може застосовуватися у стоматологічних поліклініках, у відділеннях хірургічної стоматології, у щелепно-лицевих стаціонарах. Використання запропонованих підходів дозволяє знизити частоту післяопераційних синуситів, скоротити витрати на повторне лікування та покращити якість життя пацієнтів після стоматологічних втручань.

Використання результатів.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено у навчальну та клінічну роботу кафедри стоматології післядипломної освіти, кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини, ДВНЗ "Ужгородський національний

університет", МОЗ України; "Університетська стоматологічна поліклініка, м. Ужгород; ФОП Русин В.В., м. Ужгород; ФОП Криванич В.М., м. Ужгород, що підтверджено відповідними актами впровадження.

9. Оцінка мови та стилю. Дисертація М.М. Желізняк на тему: «Удосконалення хірургічного лікування ороантральних сполучень» написана сучасною літературною українською мовою в науковому стилі.

10. Відповідність чинним вимогам щодо оформлення дисертації.

Дисертація М.М. Желізняка на тему: «Удосконалення хірургічного лікування ороантральних сполучень» представлена у вигляді рукопису відповідного обсягу авторських аркушів, який містить всі необхідні елементи та частини, передбачені чинними вимогами до оформлення дисертацій, які затверджені наказом МОН України від 12.01.2017 за № 40 з наступними змінами і доповненнями, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 за № 759.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Зміст дисертації повністю відповідає профілю спеціальності 221 Стоматологія в галузі знань 22 Охорона здоров'я.

12. Зауваження та рекомендації. В ході написання дисертаційної роботи Аспірантом були враховано абсолютно всі зауваження та рекомендації науково-педагогічних працівників кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» в процесі попередніх обговорень роботи під час проміжних, піврічних та річних звітів Аспіранта на засіданнях кафедри. Відзначені зауваження та побажання носять суто рекомендаційний характер і в жодній мірі не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, а також не зменшують її наукової новизни та практичної значимості, і відтак не є перешкодою для її подання в разову спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

13. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим Наказом Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017р. (зі змінами та доповненнями).

Дисертація Желізняка Миколи Миколайовича на тему: «Удосконалення хірургічного лікування ороантральних сполучень» повністю відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. за № 40 (з наступними змінами і доповненнями, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 за № 759).

14. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок аспіранта до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та зарахованих за темою дисертації.

Основні наукові результати дисертаційної роботи висвітлені у публікаціях та розкривають її основний зміст. Основні положення дисертації, які є особистим доробком автора, викладено у 8 наукових працях, зокрема, 4 статей, з яких 1 стаття у виданнях, що входить до наукометричної бази Scopus, 3 статей у періодичних наукових фахових виданнях України та 4 тези доповідей у матеріалах міжнародних конгресів і науково-практичних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Гелей, Н. І., Гелей, В. М., Мельник, Л. В., Желізняк, М. М., & Мочалов, Ю. О.

Особливості схеми премедикації стоматологічних амбулаторних маніпуляцій у пацієнтів зі злоякісними новоутвореннями різного генезу. Клінічна Стоматологія, (2-3), (2023). С.17–27.

DOI: <https://doi.org/10.11603/2311-9624.2023.2-3.14186>

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/55627>

ISSN: 2311-9624 (Наукове фахове видання України)

(Аспірант провів дослідження, обробку даних, сформулював висновки, Гелей Н.І. оцифровування статистичних даних, Гелей В.М. підготовка публікації до друку, Мочалов Ю. О. формування мети та завдання дослідження, Мельник Л. В. підбір клінічних випадків)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: онкопатологія; порожнина рота

2. Желізняк М.М., Гелей Н.І., Гелей В.М. Analysis of clinical manifestations in patients during complex treatment of oroantral junctions. Харківський стоматологічний журнал 2 (1 (3)), 2025, С. 25-32.

DOI: <https://doi.org/10.26565/3083-5607-2025-3-03>

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/77430>

ISSN: 3083-5607 (Scopus)

(Здобувачу належить провідна роль в формулюванні дизайну дослідження, реалізації етапів дослідження, інтерпретації отриманих результатів та підготовці публікації до друку, Гелей Н.І. провів опрацювання наукових даних, Гелей В.М. вивірка та корекція тексту)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ороантральне сполучення, мобілізований щічний

клапоть.

3. Желізняк М.М., Гелей Н.І., Гелей В.М., Мельник Л.В. Комплексне лікування ороантральних сполучень. Intermedical journal, №1, 2025, С.5-10.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-7684/2025-1-1>

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/77427>

ISSN: 2786-7676 (Print), 2786-7684 (Online)

(Наукове фахове видання України) *(Здобувачу належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації, Гелей Н.І. опрацювання первинної документації та клінічних випадків, Гелей В.М. вивірка та корекція тексту)*

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ороантральне сполучення, мобілізований щічний клапоть.

4. Желізняк М. М. Порівняльна оцінка клінічної ефективності різних методів закриття ороантральних сполучень у пацієнтів із хронічним синуситом. Intermedical journal, №4, 2025, С.36-40.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-7684/2025-4-7>

URL: <https://journals.uzhnu.uz.ua/index.php/intermedical/article/view/1481/1560>

ISSN: 2786-7676 (Print), 2786-7684 (Online)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Желізняк М.М., Гелей Н.І., Гелей В.М. Лікування запальних захворювань пародонту з супутньою соматичною патологією органів травлення. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Антибіотикорезистентність: від причин формування до стратегії стримування» 2024 С.16-18. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/66850> *(Здобувачу належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації)*
2. Helei N.I., Zheliznyak M.M., Helei V.M. Comprehensive surgical approach to the treatment of oroantral complexions: clinical effectiveness and advantages of innovative techniques. The 4th International scientific and practical conference "Science and education: synergy of innovation" (November 24-26, 2025) MDPC

Publishing, Berlin, Germany. 2025. С.50-53.

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/80236> *(Здобувачу належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації)*

3. Helei N.I., Zheliznyak M.M., Helei V.M. Features of clinical manifestations in patients during complex treatment of oroantral compounds. The 4th International scientific and practical conference "Modern science: trends, challenges, solutions" (November 13-15, 2025) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2025. С.65-73. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/80235> *(Здобувачу належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації)*
4. Гелей Н. І., Желізняка М. М., Гелей В. М. Комплексне лікування ороантральних сполучень у клінічній практиці. The 11th International scientific and practical conference "Global trends in science and education" (November 17-19, 2025) SPC "Sci-conf.com.ua", Kyiv, Ukraine. 2025. С.62-66. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/80234> *(Здобувачу належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації)*

15. Результати перевірки роботи на академічний плагіат. Перевірку дисертаційної роботи проводили з використанням сертифікованої програми «StrikePlagiarism». У ході перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не було виявлено. Виявлені за допомогою програми «StrikePlagiarism» текстові збіги (цитування) мають посилання на відповідні першоджерела, внесені до списку використаної літератури. Запозичення (співпадіння) в тексті не мають ознак плагіату. Подані до захисту наукові матеріали є власним напрацюванням Аспіранта, текст дисертації є оригінальним. Робота визнається самостійною та рекомендується бути допущеною до захисту.

Комісія з біоетики ДВНЗ «Ужгородський національний університет» 5 травня 2025 року розглянула матеріали дисертації аспіранта М.М. Желізняка. Комісією з біоетики надано висновок, що матеріали та методи, які заплановані та використовуються при виконанні дисертаційної роботи Желізняка Миколи Миколайовича «Удосконалення хірургічного лікування ороантральних

сполучень» відповідають міжнародним та державним стандартам щодо біомедичних наукових досліджень (протокол № 3/1 від 18.03.2026 р.) .

Комісія з перевірки стану первинної документації дисертаційної роботи, призначена розпорядженням проректора з наукової роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 19-Р від 25.03.2026, перевірила первинну документацію дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 Стоматологія аспіранта М.М. Желізняка, та встановила, що дисертація виконана на достовірному матеріалі, а одержані дані оформлені згідно загальноприйнятим вимогам та забезпечують відповідність основним положенням і висновкам роботи. Акт перевірки стану первинної документації дисертаційної роботи затверджено проректором з наукової роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» д.мед.н., проф. Миронюком Іваном Святославовичем від 30.03.2026 р.

Основні положення дисертації було презентовано на розширеному засіданні кафедр ортопедичної стоматології, терапевтичної стоматології, дитячої стоматології, хірургічної стоматології та клінічних дисциплін, стоматології післядипломної освіти, клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики та медико-біологічних дисциплін Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини із запрошеними експертами ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 12 від 29 квітня 2026 р.).

За результатами засідання ухвалено затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів та рекомендувати до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційну роботу Желізняка Миколи Миколайовича на тему: «Удосконалення хірургічного лікування ороантральних сполучень» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія.

**Головуючий на засіданні,
кандидат медичних наук, доцент,
в.о. зав. кафедри стоматології хірургічної
стоматології та клінічних дисциплін ННІ
стоматології та лабораторної медицини
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»**

Наталія ГЕМА-БАГИНА

**Підпис к.мед.н.,доцента Гема-Багиної Н.М.,
засвідчую
Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»**

Олена МЕЛЬНИК

